

Jerzy Stopyra

W maju 2004 r. Zarząd NBP utworzył Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZRF). Utworzenie nowego departamentu poprzedziły liczne analizy przeprowadzone w ramach Komisji ds. opracowania systemu zarządzania ryzykiem w NBP. Efektem tych prac było przyjęcie przez Zarząd w 2004 r. koncepcji zarządzania ryzykiem w NBP w sposób scentralizowany, poprzez utworzenie na poziomie międzydepartamentalnym Komisji ds. Ryzyka oraz DZRF. Wyraźne oddzielenie funkcji dotyczących kontroli ryzyka finansowego od funkcji front-office jest tendencją światową. Nie wynika ona z panującej w danym momencie „mody”, lecz z doświadczeń tych banków komercyjnyh, w których brak takiej kontroli lub jej nieprawidłowa realizacja doprowadziły do upadłości.

Często pojawia się w tym kontekście pytanie, czy NBP – jako bank prowadzący politykę pieniężną nakierowaną na stabilizację cen, poprzez decyzje o stopach procentowych na rynku, które z kolei oddziałują na rynek walutowy – powinien podchodzić do zarządzania ryzykiem finansowym tak jak bank komercyjny. Wystarczy jednak popatrzeć na strukturę bilansu NBP. Prawie 90% aktywów stanowią w nim aktywa zagraniczne. Na ich dochodowość mają wpływ zagraniczne stopy procentowe oraz kursy walutowe EUR/USD lub GBP/EUR. Dlatego – podobnie jak aktywa banku komercyjnego – aktywa te powinny podlegać zarządzaniu w zakresie ryzyka finansowego takiemu jak w bankach komercyjnych. Aktywa krajowe (kredyty refinansowe) stanowią natomiast zaledwie kilka procent sumy bilansowej i tutaj rola zarządzającego ryzykiem ogranicza się do ryzyka kredytowego kontrahenta.

Zadania kontrolne DZRF przekładają się m.in. na następujące zadania szczegółowe:

- opracowywanie metodologii przyznawania limitów ograniczających ryzyko finansowe,
- kontrola wartości portfeli inwestycyjnych, dochodowości oraz przestrzegania limitów ograniczających ryzyko finansowe,
- monitorowanie przestrzegania zasad wyceny papierów wartościowych na potrzeby określenia wartości zabezpieczenia w operacjach kredytowych banku centralnego,
- analizowanie standingu finansowego banków i instytucji finansowych, w tym korespondentów, kontrahentów bądź potencjalnych partnerów NBP.

NBP jako jeden z pierwszych banków centralnych w Europie podjął decyzję o wprowadzeniu kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem.

Jerzy Stopyra
Członek Zarządu NBP
Dyrektor Departamentu Zarządzania
Ryzykiem Finansowym